

" ...

## II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme'nin gerekçesi şöyledir:

"Dava konusu işlemin dayanağı olan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 18.5.1994 günlü ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8. maddesi ile değişik 178. maddesinde; "A) 99. ve 100 üncü maddeler hükümleri uyarınca tespit olunan günlük çalışma saatleri dışında;

a) Salgın hastalık ve tabii afetler gibi olağanüstü hallerin olması (bu hallerin devamı süresince)

B) Fabrika, atölye, şantiye, işletme gibi yerlerde İş Kanununa tabi olarak çalıştıran kurumlarca hizmetin gereği olarak işçi ile birlikte çalışma saatleri ve günü dışında çalışmanın zorunlu bulunması, hallerine münhasır olmak üzere, yapılan fazla çalışmalar ücretle karşılanır.

Yukarıda sayılan hallerde yaptırılacak fazla çalışmanın süresi ve saat başına ödenecek ücret Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenir.

B) Kurumlar gerektiği taktirde personelini günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti verilmeksizin çalıştırabilir. Bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir gün hesabıyla izin verilir. Ancak, bu suretle verilecek iznin en çok on günlük kısmı yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullanılabilir.

Fazla çalışmanın uygulama esas ve usulleri Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığına müştereken belirlenir.

Milli İstihbarat Teşkilatı mensuplarına ödenecek fazla çalışma ücretleri ve diğer hususlar Başbakan tarafından onaylanacak bir talimatla tesbit edilir." hükmü yer almıştır.

527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname 3990 sayılı Yetki Kanununa dayanarak çıkarılmış ve 20.5.1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir. (20.5.1994 gün ve 21939 sayılı Mükerrer Resmî Gazete) KHKnin Anayasa'ya uygun bir yetki yasasına dayanması geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki yasası Anayasa'ya aykırı olan bir KHKnin kuralları, içerikleri yönünden Anayasa'ya aykırılık oluşturmaları bile Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

Öbür yönden, KHKlerin Anayasa'ya uygunluk denetimleri yasaların denetimlerinden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde; "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" denilmektedir. Bu nedenle; yasaların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. KHKler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki yasasına, hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar. Bu nedenlerle, KHK. kurallarının içerikleri yönünden de Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılabilmesi için öncelikle ortada Anayasa'ya uygun bir yetki yasasının varlığı gerekir.

Bütün bu nedenlerle dayandığı yetki yasasının Anayasa'ya aykırılığı saptanan ya da iptaline karar verilen KHKlerin, Anayasa'nın Başlangıcındaki "Hiçbir kişi veya kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı", 2. maddesindeki "Hukuk Devleti" ilkeleriyle 6. maddesindeki "Hiç

**Esas Sayısı : 1997/20**  
**Karar Sayısı : 1997/32**

kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz" kuralı ve KHK. çıkarma yetkisine ilişkin 91. maddesiyle başdaştırılmaları olanaksızdır.

Dava konusu edilen idari işlemin dayanağı olan 527 sayılı Kanunun 8. maddesi 18.5.1994 gün ve 3990 sayılı Yetki Yasasına dayanılarak çıkartılmıştır. Söz konusu Yetki Yasası Anayasa Mahkemesinin 5.7.1994 gün ve E: 1994/50, K: 1994/44-2 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

Böylece 527 sayılı Kanunun 8. maddesi anayasal dayanaktan yoksun kalmıştır. Bu nedenle 527 sayılı KHKnin 8. maddesi Anayasamızın Başlangıcında yer alan egemenliği "Millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi veya kuruluşun, bu Anayasa'ya gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı"; 2. maddesindeki "Hukuk Devleti", 6. maddesindeki "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanamaz." ilkeleriyle KHK. çıkarma yetkisine ilişkin 91. maddesine aykırıdır.

Bu nedenle TC. Anayasası'nın 152 ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesi uyarınca konunun Anayasa Mahkemesi'ne intikal ettirilmesine ve Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara değin, davanın geri bırakılmasına 30.10.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.""